

СТАНОВИЩЕ

**от д-р Дияна Паскалева Георгиева,
доцент в Тракийски университет – Стара Загора**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

докторска програма „Специална педагогика”

Автор: Игнатиос Михаил Караникас

Тема: *Създаване и прилагане на специални програми по физическо възпитание и спорт за ученици със сензорни увреждания, обучаващи се в общообразователни училища*

Научен ръководител: проф. д-р Мира Цветкова – Арсова, СУ „Св. Климент Охридски”

1.Общо представяне на процедурата на докторанта

Представеният от Игнатиос Караникас комплект материали на електронен носител е в съответствие с Чл.67 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на СУ и включва всички изискуеми документи. Докторантът е положил успешно всички изпити по индивидуалния учебен план.

2.Актуалност на проблематиката

Проблематиката на дисертационния труд се отличава с оригиналност и перспективност. Физическото възпитание и спортът, като уникална област, съчетаваща кинетиката с когнитивното и емоционалното развитие, предлага богат ресурс, който позволява на детето да овладее социални умения и навици за мобилност, обезпечаващи активно участие в спортни и развлекателни дейности. Този тип дейност е катализатор за формиране на социална компетентност и чувство за увереност. Насърчава се развитието на комуникативната способност на децата и се стимулира изграждането на положителна самооценка. Посочените факти определят тематиката на дисертационния труд като особено полезна и значима.

3.Познаване на проблема

Докторантът Игнатиос Караникас интерпретира с творческа задълбоченост основната проблематика за децата със сензорни нарушения, като се е постарал да намери отговор на голяма част от актуалните и с висока стойност на научна и практическа значимост въпроси. В този контекст е представен теоретико-приложен материал по отношение на съвременната тенденция в световното образователно пространство, отнасяща се до успешната реализация на принципа за приобщаване на глухите деца чрез прилагане на ефективни интервенционни програми. В анализите на дисертационното изследване основният фокус е спортът, като феномен от световен мащаб, притежаващ универсална популярност и способност за преодоляване на бариери от различен характер. Той е идеалният инструмент за разчупване на стереотипа и насърчаване на включването на нечуващите деца в социума..

4.Методика на изследването

Съдържанието на избраната методика за изследване включва основно Berg Balance Scale – инструмент за измерване и оценка на баланса на тялото, включващ батерия от 14 теста с цел идентифициране на разликите между постиженията на учениците от експерименталната и контролната група.

Приложени са емпиричните методи: наблюдение, констатиращ, обучаващ и контролен експеримент.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд в общ обем от 158 страници включва 139 страници основен текст. Литературната справка обхваща 126 заглавия, от които 104 са на английски език и 23 – на гръцки език. Библиографията е използвана критично и е представителна за анализиранияте научноизследователски и практико-приложни аспекти на разглежданата проблематика. Замисълът и целите определят структурата на дисертационното изложение от три глави, въведение, заключителна част, 19 таблици и 30 графични изображения. Структурата и техниката са логически обвързани, балансирани между теоретична и практико-приложна функционална значимост.

В първа глава на дисертационния труд са аргументирани теоретичните основи с фокусираност върху ролята на физическото възпитание и спорта при децата със слухови нарушения. Детайлно са разгледани въпроси, свързани със същността на

глухотата; последиците от сензорната недостатъчност в контекста на общото психо-физическо развитие на детето; особеностите в езиковата реализация на глухите деца; алтернативните средства за обучение и комуникация в условията на приобщаващото образование. Специално внимание е отредено на структурата и съдържанието на образователните програми за физическо възпитание и спорт, предназначени за деца със специални образователни потребности и конкретно за деца с нарушения на слуховата функция.

Втора глава представя дизайна на изследването. Уточнени са целите, задачите, методите на изследователския корпус. Поставени са три хипотези. В изследването са включени 74 ученици с глухота и слабочуване, интегрирани в общообразователни структури.

Съдържанието на трета глава включва анализ, интерпретация и дискусия на резултатите от тестовата батерия, предназначена за диагностична проверка на двигателните умения на глухите деца преди и след прилагане на интервенционната програма. Резултатите от дисертационния труд се съпровождат от идеи, мнения и предложения на докторанта, направени на базата на обобщени изводи и заключения за определяне на направленията за оптимизиране на изследвания проблем.

Предложеният дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качества на законовите изисквания. Достоверността на материала в дисертационната разработка води до полезно увеличаване на знанията в предметната научна област и представлява оригинално развитие на частни проблеми в даденото научно направление, водещи до конкретни резултати.

Получените научни резултати в дисертационния труд ми предлагат сериозни основания за подкрепа на посочените от кандидата приноси с научно-теоретичен и практико-приложен характер:

Приноси с научно-теоретичен характер:

1. Обогаляване на специализираната литература с нови изследвания по разглеждания въпрос.
2. Влияние на постигнатия ефект от специфичната интервенционна програма върху подобряване на двигателните умения на децата със слухови проблеми и

минимизиране на предразсъдъците, свързани с последиците от слуховата недостатъчност.

3. Принос за по-нататъшно изучаване и разбиране на възникващите трудности, свързани с физическото възпитание и спорта, пред които са изправени децата със слухови нарушения.

Приноси с практико-приложен характер:

1. Проучването представя възможност за сравняване на сходни образователни интервенции и оценка на техните резултати;

2. Проучването допринася за обогатяване на знанията на учителите по физическо възпитание и спорт, и за реализиране на подобни програми като неразделна част от урока, насочен към подобряване на двигателната способност на децата със слухови нарушения.

3. Данните от изследването биха могли да се използват като пример за добра учебна практика по отношение на деца със слухови нарушения в училищни условия, както и в извънкласни занимания по физическо възпитание и спорт;

4. Резултатите от изследването потвърждават надеждността на скалата Berg Balance за оценка на баланса при деца с нарушен слух и възможността за нейното използване от учителите.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е приложил 4 броя публикации. Всички публикации са по темата на дисертационното изследване и са в сборници от престижни научни форуми.

7. Автореферат

Авторефератът е направен съобразно изискванията, съответства и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Резултатите от дисертацията могат да се ползват при бъдещи проучвания и при други групи участници в изследвания. Категорично е приемането, че обучението по физическо възпитание и спорт, като компонент от учебния процес, разполага с достатъчен ресурс за цялостното училищно представяне на децата с нарушен слух, за техния социален и комуникативен просперитет, за приобщаването им в социума.

Дисертационният труд на Игнатиос Караникас е успешен опит за структуриране и апробация на интервенционна програма, предназначена за подобряване на двигателните способности на деца с увреден слух. С дисертацията си Караникас обогатява българската и гръцката наука и практика с нови педагогически решения по отношение на двигателното развитие на глухите деца.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът Игнатиос Караникас притежава необходимите теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Специална педагогика“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Игнатиос Михаил Караникас в област на висше образование 1. Педагогически науки професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика), Докторска програма „Специална педагогика“.

13.01.2021 г.

Изготвил становището:

/Доц. д-р Дияна Георгиева/